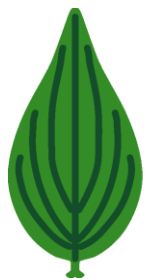

Vogels in Wateringen

**Natuurlijk
Delfland**

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website : delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfand

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Vogelen in je achtertuin.....	3
3	Verlangen naar huismussen....	6
4	Verantwoording	7
5	Wil je ook je de natuuronderzoeken, je passie delen en de natuurbeschermen?.....	7

Bij de voorplaat: ringmussen, Ondine Kloppenburg

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2022

Referentie: Vogels in Wateringen, Natuurlijk Delfland, 2022

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

De combinatie van corona, nieuwsgierigheid naar vogels en het verlangen naar huismussen zetten twee leden er toe om iets te doen en leidde tot dit verslag. Zij onderstrepen hiermee de doelen van Natuurlijk Delfland: natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming. Of te wel de natuur onderzoeken, onze passie delen en opkomen voor de natuur.

2 Vogelen in je achtertuin

Pieter Drenth

Hoe corona leidde tot een dagelijks onderzoek

Midden in Wateringen (gemeente Westland) ligt een klein park, genaamd Hofpark, van 7 ha. De naam verwijst naar een ridderslot in Wateringen. Het park heeft vele openbare functies zoals een kinderboerderij, een cultureel centrum de Hofboerderij, een speelweide annex festiviteiten veld met o.a. het jaarlijkse Waterpop muziekfestival. Daarnaast is het DE hondenuitlaat plaats voor alle omliggende buurten. Aansluitend ligt een erg mooie grote speeltuin met daarnaast een begraafplaats met een oorlog herdenking monument. Het park is nagenoeg omringd door een gracht en heeft een grote L-vormige vijver. De beplanting bestaat uit vele diverse, bomen, ca. 30% niet inheems met her en der struiken als ondergroei. Er wordt veel gekapt, waardoor de begroeiing nooit echt dicht kan worden. Kap wordt gedaan in het kader van de veiligheid. De kap zorgt er wel voor dat kleine soorten als heggemus, winterkoning en deels roodborst minder dekking hebben. Een grote struiken kap net buiten het park in de Blauwe wijngaardhoek Harry Hoekstraat heeft de daar aanwezige grote groep huismussen een belangrijk schuilgebied ontnomen. Te meer omdat door nieuwbouw ietsje verderop in de Blauwe wijngaardhoek ook een belangrijke rust- en schuilplaats door kap is verdwenen.

Vanwege het corona ontmoedigingsbeleid om niet meer (veel) of nauwelijks te reizen heb ik een inventarisatie van het Hofpark en naaste omgeving gestart. Op 24 maart 2020 is begonnen met de eerste inventarisatie die uiteindelijk een volledig jaar is doorgelopen. In totaal is het park en naaste omgeving 357 keer bezocht. Hierdoor is een goede indruk ontstaan over de aantallen en soorten gedurende het onderzochte jaar.

In de "slappe" tijd worden er toch nog gemiddeld rond de 20 soorten gezien en in het hoogseizoen gemiddeld rond de 30 soorten. In totaal zijn 64 verschillende soorten gezien. Het aantal waarnemingen per vogelsoort en het ooit geziene maximale aantal per vogelsoort op een dag zijn opgenomen in tabel 1.

Wat is er nu in een klein stadspark zoal door het jaar heen te zien.

De meeste soorten zijn jaarvogels zoals de wilde eend, meerkoet, waterhoen, aalscholver, merel, winterkoning, halsbandparkiet, nijlgans, kauw, zwarte kraai, ekster, houtduif, koolmees en pimpelmees. De roodborst is ook het hele jaar te zien en te horen, maar in de winter zijn het mogelijk ook soorten die uit het noorden komen overwinteren. In de winter zijn er wel veel meer roodborsten dan in de zomer.

De mus en turkse tortel is tevens een jaarsoort maar komen voornamelijk net buiten het Hofpark voor. Sporadisch wordt er wel eens in het park gefoerageerd.

Er zijn soorten die met name of alleen in de winter in het Hofpark te zien zijn zoals de goudhaan, koperwiek, krakeend en kuifeend. Een meer zeldzamere winter gast is de kramsvogel.

De echte bezoekende soorten in de zomer zijn blauwe reiger, scholekster (broedt buiten het park op het dak van een appartementencomplex), grote Canadese gans, tjiftjaf en zwartkop, soms een fitis of groenling.

Omdat er veel honden worden uitgelaten is het nooit rustig in het Hofpark. Toch is éénmaal een ooievaar foeragerend in het park gezien op de speelweide aan de Heulweg. Het feest duurde maar kort nadat een hond de ooievaar zijn plaats op de speelweide niet gunde. Sommige vogels zijn er wel maar zie of hoor je niet vaak. Mooi voorbeeld is de boomkruiper, grote bonte en groene specht, gaai en vink.

En als laatste zijn er de incidentele bezoekers zoals ijsvogel, putter en staartmees. Een aantal overvliegers zijn in tabel 1 opgenomen, ze tellen eigenlijk niet mee als bezoeker, maar zijn wel leuke waarnemingen.

Het park is bij uitstek geschikt als broedplaats voor 18 soorten, waaronder knobbelzwaan (met drie jongen), meerkoet (7 paren), waterhoen (4 paren), wilde eend, halsbandparkiet, pimpelmees, koolmees, heggenmus, roodborst, winterkoning, grote bonte specht, houtduif en nijlgans (met 7 jongen)

Additioneel buiten het Hofpark broeden nog 8 andere soorten, waaronder een grote mussen kolonie onder de dakpannen in de Blauwe wijngaardrank en groenlingen in de houtwal aan de Rozemarijn.

Meeuwen zijn het hele jaar in het Hofpark en daarbuiten ruim vertegenwoordigd. Zeker omdat veel mensen brood voeren aan de eenden, wat altijd een buitenkansje is voor de meeuwen om volop mee te doen.

De zilverbmeeuw is het hele jaar aanwezig met grote aantallen in de winter en kleinere aantallen in de zomer. De kokmeeuw is meer een soort van de winter en de kleine mantelmeeuw is hoofdzakelijk een zomer- en najaar soort.

Elke dag vogelen in een relatief klein gebied lijkt misschien saai. Toch was geen één dag hetzelfde en vaak met verrassende waarnemingen. In het begin werden alleen de soorten en geen aantallen geteld. Maar hoe langer je in een gebied bent, hoe meer je ziet, op gaat letten en waarderen. Een sport op zich is nestplaatsen ontdekken. Als je een jaar elke dag rondloopt met een verrekijker wordt je ook aangesproken. Door ouders die kinderen naar de naast het park liggende school brengen of door de dagelijkse loslopende hondenbezitters. Uitleg geeft inzicht in wat en waarom je daar aanwezig bent. En als je vertelt dat het onderzoek een jaar loopt, is de kou uit de lucht. Daardoor kreeg ik wel eens een tip over de plaats van een vogel of nog mooier de broedplaats van een vogel.

De meest verrassende soort van het jaar 2021 was natuurlijk de Rode Ibis als tropische gast in het Hofpark van Wateringen. De vogel trok vele kijkers en fotografen.

Deze vogel komt voor in de kustgebieden van noordelijk Zuid-Amerika met name van noordelijk en oostelijk Colombia en oostelijk Ecuador tot noordoostelijk Brazilië, langs de gehele noordoostkust van het Amazone stroomgebied in moerasgebieden, mangrovebossen, in lagunes en getijdenrivieren.

Dat de vogel op eigen kracht naar Nederland is gekomen, is vrijwel uitgesloten. Dat hij/zij ook een gele ring had om de rechterpoot geeft aan dat hij vrijwel zeker ontsnapt is uit gevangenschap. Het feest heeft ongeveer 7 weken geduurd. Zoals hij plotseling is gekomen is hij ook geruisloos verdwenen. Navraag bij diverse buurtbewoners heeft geen heldere verklaring hiervoor opgeleverd.

Vogelen in beperkende (corona gerelateerde) omstandigheden is en blijft toch zeer aangenaam.

Tabel 1

Naam	Aantal			Opm.		Naam	Aantal			Opm.
	dagen	totaal	max/dg				dagen	totaal	max/dg	
Aalscholver	192	298	7			Koperwiek	92	193	29	
Blauwe reiger	223	232	5			Krakeend	103	184	38	
Boerenzwaluw	1	1	1			Kramsvogel	8	16	8	
Boomkruiper	39	42	2	B ?		Kuifeend	75	126	4	
Buizerd	2	2	1	OV		Lepelaar	1	14	14	OV
Ekster	256	291	4	B		Meerkoet	357	388	31	B
Fitis	3	4	2	B ?		Merel	316	332	16	B
Fuut	163	213	5	B		Nijlgans	311	533	7	B
Gaai	81	91	3	B		Oeverloper	1	1	1	OV
Geelpootmeeuw	1	1	1			Ooievaar	3	3	1	
Gierzwaluw	34	46	5			Parkeend	354	360	6	B
Goudhaan	15	21	2			Parkgans	6	7	2	
Grasmus	3	1	1			Pimpelmees	239	254	14	B
Grauwe gans	51	65	2			Putter	9	17	5	
Grauwe vliegenvanger	2	1	1			Roodborst	287	298	11	B
Groene specht	41	45	2			Scholekster	47	66	4	B ?
Groenling	140	154	5	B		Sperwer	3	3	1	Jagend
Grote bonte specht	69	75	2	B		Spreeuw	154	231	30	B
Grote Canadese gans	230	522	18			Staartmees	18	32	6	
Grote gele kwikstaart	4	4	1			Stadsduif	76	83	7	
Halsbandparkiet	324	337	13	B		Tijftjaf	159	165	6	B
Heggenmus	112	123	3	B		Torenvalk	7	8	2	
Houtduif	357	401	33	B		Turkse tortel	327	348	21	B
Huismus	322	347	23	B		Vink	148	156	8	B ?
Huiszwaluw	1	3	3			Waterhoen	357	366	9	B
IJsvogel	8	8	1			Watersnip	2	2	1	OV
Kauw	336	536	200	B		Wilde eend	357	378	21	B
Kleine karekiet	24	24	1			Winterkoning	195	204	9	B
Kleine mantelmeeuw	159	172	13			Zanglijster	205	216	3	B
Knobbelzwaan	47	65	5	B		Zilvermeeuw	255	275	20	
Kokmeeuw	177	354	63			Zwarte kraai	284	317	7	B
Koolmees	291	322	14	B		Zwartkop	119	130	5	B
						Totaal	8583	10507		

B = Broedend
OV = Overvliegend

3 Verlangen naar huismussen....

Ondine Kloppenburg

Vroeger was stad en dorp bezaaid met huismussen.
Van die kleine, brutale, luidruchtige vogeltjes...
de tuin bij m'n ouderlijk huis zat er vol mee!

Door de jaren heen zijn ze bijna allemaal verdwenen....
Ik had tot voor kort in onze wijk echt nog nooit een huismus gezien!

Eind 2018 bekwam mij een enorm verlangen om weer omringd te zijn door mussen en vastbesloten om een manier te vinden om de o zo schaarse vogeltjes naar onze tuin te lokken startte ik vol vertrouwen mijn MUSSENPROJECT!

Via Geert kwam ik in contact met Martin van de Reep, de Haagse mussenexpert. Martin kwam bij ons langs en adviseerde mij om jaarrond te voeren en nestmogelijkheden te plaatsen. Zo gezegd zo gedaan:

Er werd een vogelvide geplaatst en nestkasten opgehangen speciaal voor huismussen.

Ik kocht bij Vivara een voedersilo, plaatste deze op een paal in de voortuin onder bomen en naast struiken en kocht bij de molen van Schipluiden een zak onkruidzaad. En toen...
was het wachten geblazen...

Maandenlang gebeurde er niks...
de voedersilo bleef onaangeroerd...
Net toen ik de moed begon te verliezen werd de silo ontdekt door 4 groenlingen en yesssss
snel daarna volgden de mussen! ...

Het waren geen huismussen...maar een groep ringmussen. Ook best bijzonder, want die kom je eerder tegen in het buitengebied. Sinds augustus vorig jaar pikt ook een groep huismussen een zaadje mee.

En ooo, wat is het nu een drukte !....Naast vele andere tuinvogels zijn er overdag nu bijna continu tientallen mussen in onze tuin. Ze eten luid ruziemakend onkruid- en witzaad, vogelpindakaas en meelwormen en bivakkeren met z'n allen in onze naaldboom. Dat laatste zorgt voor een oorverdovend gekwetter! Langslopende mensen blijven vaak staan om te luisteren en te kijken naar dit ouderwetse schouwspel...

Een tuin vol mussen!
Ik word er elke dag weer zó blij van.... :)

4 Verantwoording

Auteurs: Pieter Drenth en Ondine Kloppenburg
Afwerking publicatie: Geert van Poelgeest

5 Wil je ook je de natuuronderzoeken, je passie delen en de natuurbeschermen?

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur. Volg de link om te weten of het lidmaatschap ook iets voor jou is.

[Lid worden?](#)

Wij helpen je uit te vliegen.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

